GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese: Joi'a si Dumineo'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 60. | Dumineca, 11 Augustu|30 Iuliu | 1878.

Unu cuventu seriosu.

Brasiovu, 9 Augustu, 1878.

„Scopuri politice se potu ajunge numai prin valórea interióra a unei natiuni, prin incordarea tuturoru poteriloru sale intelectuale.“ Acestu adeveru, caruia i-a datu de curendu espressiune partid'a nationala croata in program'a s'a, este atatu de vechiu cá si istori'a. Este vechiu si probatu de seculii trecuti, cu tóte astea nu-si perde nimicu din farmeculu actualitatii nu se invechesce niciodata, pentru-ca este strensu legatu de viéti'a si desvoltarea popóreloru lumei.

Poetii tuturoru timpuriloru si natiuniloru, acesti adeverati interpreti ai simtiului pentru totu ce e bunu, nobilu si frumosu pe pamentu, au cantatu neincetatu: „Uniti-ve in cugetu, uniti-ve 'n simtiri.“ Niciodata, pana voru trai popóre nu va amuti canteculu acest'a, niciodata nu va resuná fara se rapésca cu sine tóte animele, cari batu caldurosu pentru progressulu si fericirea societatii omenesci.

Amu auditu si noi romanii acelu canteců farmecatoriu, amu fostu desteptati de dulcile sale accente dintr'unu somnu secularu nationalu si politicu — inse cup'a amaraciuniloru si a desamagiriloru nu amu beut'o inca pana in fundu.

Anulu 1848 ne-a desteptatu la noua viétia nationala si ni s'a impusu deodata necessitatea de a urmari scopuri inalte politice. Clara cá luciulu sórelui a fostu si este tint'a nóstra: egal'a indreptatire nationala si politica a poporului romanu; pedecile sunt inse multe si grele, contrarii sunt numerosi si tari. Déca voimu se ne aperamu cu succesu in contra loru nu trebuie óre se ne incordamu mai multu cá ori-candu poterile nóstre materiale si intelectuale, nu trebuie se ne concentramu tóte fortiele disponibile?

Nu póte fi indoiéla, ca asia trebuie se procedemu pe catu timpu avemu in vedere realisarea scopuriloru nóstre politice. Legile, dupa cari se dirige desvoltarea popóreloru, sunt unele si aceleasi la tóte, la romani, cá si la maghiari, germani si slavi.

Din nenorocire inse, se gasescu multi cumu aretaramu mai deunadile chiaru si in mediuloculu nostru, cari cu sofismele cele mai condemnabile tindu a seduce pe poporu dela drumulu celu dreptu alu desvoltarei sale si voiescu a redicá pe ruinele interesseloru generale nationale cultulu interesseloru loru particularie, private. Acesti inimici firesci ai solidaritatii nóstre nationale sunt in mai mare numeru, decatu amu crediutu vreodata. Ei cu ocasiunea alegeriloru presente dietale si-au aruncatu josu cu-o nespusa cutezantia masc'a, sub care 'si ascunsera pana acuma lips'a de ori-ce principii, de ori-ce seriositate politica.

Cine ar' fi crediutu, ca chiaru aci in Brasiovu, in mediuloculu aceloru romani, a carora anima a batutu intotdeauna fierbinte pentru scopurile sante ale natiunei, pe cari a le sprigini cu cele mai mari jertfe materiale, au fostu totdeauna intre cei d'antai, cine ar' fi visatu, ca chiaru la romanii brasioveni se póta castigá influintia fia si numai trecatória, o asemenea directiune funesta, care amenintia in gradulu supremu marile interesse ale solidaritatii nóstre nationale, care este chiaru de natura de a duce anarchi'a in sirurile luptatoriloru pentru egal'a indreptatire a poporului romanu?

Publicamu mai la vale o corespondintia particulara, care ne da o icóna destulu de trista despre nou'a pornire inaugurata peste nópte de vreo cativa ómeni ai interesseloru particularie. Bunulu simtiu, mintea senatósa va spune fiacarui romanu déca acést'a pornire este buna séu rea, indreptatita séu nu. Dorerea ce-o simtimu asupra evenementului, care a sedusu pe o parte din concetatianii nostri romani a parasi terenulu solidaritatii nationale este atatu de mare, incatu amu trebuí se aruncamu pén'a catu colo si se nefericimu momentulu, care a incredintiat'o manei nóstre, déca nu ne amu gandi la acei multi romani brasioveni, cari nepreocupati de passiunile momentului, fideli stindartului nationalu, care ia condusu pana acuma in bine si in reu, condamna pasulu acel'a fatalu cu tóta tari'a.

Cu mirare si profunda parere de reu amu vediutu, cumu unu barbatu romanu in tóta vigórea fortieloru sale fisice si spirituale, cu antecedentiele cele mai frumóse, stimatu si iubitu de concetatienii sei romani, a potutu se alunece deodata atatu de reu, incatu calcandu-si chiaru parol'a data la Sibiiu se se puna sub stégurile alegatoriloru unguri si nemti. Pe cine va representá d. advocatu Strevoiu, déca va fi alesu de deputatu? Pe romani nu-i póte representá, ca-ci mandatulu seu, victori'a s'a va avé se-o multiamésca unguriloru si nemtiloru guvernamentali, apoi romanii s'au declaratu prin conferintie, prin pressa, in scrisu si prin graiu viu, ca — celu puçinu pentru acuma — nu voru se mérga la Budapest'a, nu voru se aiba acolo representanti, pe alegatorii sei eventuali romani nu-i póte representá, ca-ci nu ei singuru 'lu voru alege si apoi in fapta, ei nu potu se aiba interesse nationale, cari se difere de a celorlalti romani, pe straini nu-i póte representá, ca-ci anim'a s'a, ori-catu de turburata ar' fi ea pentru momentu de interesse particularie séu de ambitiune personala, nu va incetá, suntemu convinsi de a bate pentru poporulu seu.

Nu acést'a este calea, pe care datori'a nationala chiama pe barbatii cu talente atatu de eminente, cá d. Strevoiu. Numai suflete mici au potutu se 'lu consilieze la pasulu acest'a fatalu.

Ori-cumu ar' fi inse, un'a se-o scie toti aceia cari cu-o usiuratate condemnabila séu cu-o reutate criminala aducu desbinare in sinulu poporului nostru, ca consciinti'a nationala este destépta, ca va sosi momentulu, in care cei, ce ametiescu si seducu astadi pe poporu, voru fi trasi la respundere.

Dela armat'a de ocupatiune din Bosni'a.

In Bosni'a mergu lucrurile reu, care va se dica versarea de sange continua. Situatiunea trupeloru este cu atatu mai neplacuta, cu catu pana acuma inca nu a fostu cu potintia a se stabili o intielegere definitiva intre Austri'a si Turci'a in privinti'a ocupatiunei. Pre candu se anuntia ca trupele nóstre ar' fi ocupatu cetatea Mostar (capital'a Herzegovinei) fara a intimpiná resistintia seriósa, din Bosni'a sosescu buletine formale de resbelu. Cu privire la lupt'a dela Maglay se telegraféza din cuartirulu generalu din Doboy, ca acolo terenulu era fórte nefavorabilu pentru intrebuintiarea cavaleriei. (De ce au manat'o dér' acolo?) Capitanulu Milincovici se temea se nu fia incungiuratu, de aceea a ordonatu retragerea, care avù urmari atatu de triste pentru calareti. Mohamedanii deschisera unu focu concentratu asupra loru, multi cadiura in fuga de pe calu. Dintre oficieri a cadiutu sublocotenentulu conte Chorinsky si locoteneutulu Hajek. —

„Wiener Abendpost“ publica o relatiune dela comand'a corpului alu 13-lea de armata din taber'a dela Maglay cu dat'a 6 Aug., dupa care insurgentii de acolo au fostu batuti in 5 Aug. la Caiskopolie intr'o lupta de o jumetate óra si multi din ei au fostu omoriti, vreo douedieci fura impinsi in Bosn'a, unde se inecara. Trupele nóstre luara doue stéguri, multe arme, munitiune si provisiuni. Maglay este parasitu de locuitori, numai cateva familii chrestine remasera inderetu. — Din husarii risipiti la 4 Aug. fura scapati 25, perderea de atunci se reduce prin urmare dela 70 la 45. Cativa husari morti fura aflati infricosiatu mutilati (ciuntati), de aceea cativa insurgenti armati, la cari s'au gasitu lucruri de ale cadiutiloru, au fostu impuscati. Trupele nóstre au perdutu la 6 Aug. 2 morti si 10 vulnerati.

Unele foi din Vien'a adusera scirea, ca s'ar' fi datu ordinulu a se mobilisá alte doue trei divisiuni, pentru cá se intarésca armat'a de ocupatiune. O telegrama a lui „Pester Lloyd“ rectifica inse scirea acést'a, dicêndu, ca numai divisiunea I de infanteria din Vien'a va plecá in Bosni'a spre intarirea trupeloru de ocupatiune.

———

Relativu la atitudinea Pórtei façia de Austri'a in cestiunea ocupatiunei Bosniei i se scrie dela Vien'a organului berlinesu „National-Zeitung“:

„Turci'a jóca unu jocu falsu si periculosu cu Austri'a. Acést'a nu e numai o presimtire, ci unu faptu. De o parte se vede din ce in ce mai claru, ca reserv'a, ce a facut'o Pórt'a in articululu respectivu alu tractatului dela Berlinu in privinti'a ocupatiunei Bosniei, stabilindu, ca acestei ocupatiuni va trebuí se preméga o intielegere turco-austriaca, a avutu de scopu numai a deschide calea unei politice, care voiesce se paraliseze consecintiele ocupatiunei, de alta parte nu mai incape indoiéla, ca guvernulu turcescu favoriséza in secretu desordinile in Bosni'a. Turcii aveau planulu de a tragená negotiarile cu Austri'a si a-i stórce astfeliu totu feliulu de concessiuni, dér' nu si-lu potura ajunge. Representantii Pórtei acusa acuma formalu cabinetulu dela Vien'a, ca ar' fi violatu tractatulu dela Berlinu, din causa, ca trupele austriace au intratu in Bosni'a, ne mai asteptandu resultatulu finalu alu negotiariloru cu Turci'a, ne avendu prin urmare consimtiementulu Pórtei, apoi din causa, ca trupele au intratu inainte de a se fi schimbatu ratificatiunile pacii. Turcii inse trecu cu vederea, ca cabinetulu de Vien'a a trebuitu se se convinga din portarea loru, ca déca ar' fi fostu se astepte resultatulu negotiariloru cu ei, ocupatiunea austriaca ar' fi trebuitu se fia amanata la calendele grecesci.

Astadi este sciutu, ca desordinile escate in Seraievo (capital'a Bosniei) sunt numai urmarile unei agitatiuni oficiale mascate, care este condusa de cei din Constantinopolu. Autoritatile turcesci organiséza resbelulu oficialu in contra Austriei. Ele atitia pe poporulu turcescu din Bosni'a la resistintia in contra austriaciloru, spre a departá inse dela sine responsabilitatea, organele guvernului turcescu jóca puçina comedia prin aceea, ca lasa a fi depuse, gonite, amenintiate, pentrucá se póta dice apoi, ca guvernulu turcescu a perdutu tóta autoritatea si influinti'a si nu póte se mai retiena massele fanatisate dela planurile loru de resistintia. Dreptu, ca acést'a e neplacutu pentru Austri'a, care ar' fi doritu se 'si implinésca missiunea bosniaca fara versare de sange. Dér' acuma naturalminte guvernulu austriacu nu va capitulá nicidecumu inaintea basibozuciloru. Se prevede ca tunurile Uchatius voru trebuí se introduca pacificatiunea Bosniei, care va costá multe jertfe. Cestiunea e numai, care va fi in urma pacalitulu. Siguranti'a ca la spatele poporatiunei mohamedane resistente din Bosni'a se afla guvernulu turcescu trebuie se schimbe positiunea Austriei façia cu Pórt'a.“

Principele mostenitoriu in Prag'a.

Principele mostenitoriu Rudolfu a mersu la Prag'a pentr'unu timpu mai indelungatu, spre a-si fini acolo studiele militarie. Entusiasmulu, cu care a fostu primitu in capital'a Boemiei de catra ambele nationalitati ale tierii, dér' mai cu séma de catra cehii opositiunali are o importantia politica departe batatória. Ori-catu de mare ar' si fi amaraciunea poporului boemu, care geme inca sub supremati'a nemtiésca, elu n'a lasatu se tréca nici cea mai mica ocasiune, spre a documentá lealita-

tea si credinti'a s'a catra tronu si dinastia. Calalori'a principelui mostenitoriu la Prag'a a fostu pregatita de multu. Principele Rudolfu vorbesce bine cehesce, ceea-ce pe lenga teneretiele sale póte contribuí numai la marirea simpathiei si iubirei poporului boemu. Pre candu acest'a cauta a'si documentá fidelitatea s'a catra cas'a domnitória si acést'a doresce a se apropiá totu mai multu de boemi. Unu pasu insemnatu de apropiare este insasi calatori'a memorata a principelui mostenitoriu. Nu a fostu numai intemplare, ca tocmai in momentele de façia viitoriulu imperatu alu Austriei a mersu se visiteze regatulu Boemiei, nu a fostu numai o simpla curtenire primirea stralucita, ce i s'a facutu in tóte partile si cu deosebire in Prag'a, unde aristocrati'a ceha si germana emulá cu poporulu in manifestatiunile sale de bucuria si loialitate. Cehii au salutatu pe principe totu in limb'a loru ceha si acest'a le-a si respunsu in limb'a ceha. Caracteristice sunt urmatóriele comentare, ce le facura organele principale ale partidei nationale boeme, la calatori'a principelui.

„P o k r o k“ dice: Desi calatoriei si visitei principelui Rudolfu nu i se póte dá o importantia imediata politica, asteptamu totusiu cu siguritate, ca principele mostenitoriu se va convinge despre frumuseti'a si bogat'a regatului Boemiei, va cunósce nisuintiele si dorintiele nóstre indreptatite si va invetiá se onoreze si se stimeze natiunea nóstra si ca in urm'a unei mai indelungate petreceri in mediuloculu nostru va castigá simpathii pentru natiunea a careia iubire si devotamentu este mare pentru cei ce-o intimpina cu iubire!“

„P o l i t i k“ scrie: Inaltulu printiu, care petrece in mediuloculu nostru, este unulu din acei puçini Habsburgi, cari vorbescu fluentu vechi'a limba indigena a tierii acesteia; e greu inse, a suge spiritulu unui limbi fara a simpathisá mai multu séu mai puçinu cu poporulu respectivu . . . Principele Rudolfu nu numai ca este crescutu in limb'a si literatur'a boema, ci cunósce bine si istori'a acestei tieri, lui chiaru ferestrile si mormintele acestui orasiu (Prag'a) trebuie se-i vorbésca o limba mai clara, cá celorulalti membri ai inaltei sale familie. Acést'a 'i da o preferintia in ochii nostri, dér' si noe ne ofera unu dritu asupra-i. Potemu asteptá dela elu, ca va intrá in orasiulu nostru cu-o consciintia mai profunda de urmasiu alu vechiloru regi ai Boemiei, ca 'si va aduce aminte cu mai mare viuoiciune de splendórea, care a adus'o casei sale corón'a acestei tieri, posessiunea acestei vechi cetati regale, petrecerea in Hradcinulu (palatulu) acest'a plinu de suveniri si ca in mediuloculu trofeeloru inocente a unei mari istorie va invetiá se iubésca pe poporulu nostru, care nu a remasu niciodata in restantia cu iubirea façia de adeveratii sei binefacetori, care mai multu, cá altulu adora pe bunii sei principi — pentru ca de acesti'a a avutu atatu pe puçini.“

Brasiovu, 25 Iuliu v. 1878.

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.“)

(A d u n a r e a e l e c t o r a l a d i n 23 I u l i u a. c.) Er' ajunseramu unulu din momentele fatale, ce vedemu in istoria, caractarisandu vieti'a poporului nostru urmaritu de sórte. Unu astfeliu de momentu amu vediutu petrecandu-se Duminec'a trecuta in vieti'a romaniloru Brasioveni. In acea Dumineca funesta s'au intr'unitu alegatorii romani, camu la 50 de insi (din 350; desi au fostu chiamati din casa in casa prin vatasiei) in sal'a cea mare a gimnasiului romanescu, cá se se consulteze se aléga deputatu la diet'a din Pest'a séu nu.

Adunarea s'a deschisu la 2 óre de presiedintele comitetului de actiune adv. si fiscalu municipalu I o a n u L e n g e r u printr'o cuventare mai lunga, prin care s'a silitu din tóte poterile a capacitá pe cei neprecepatori, ca numai pe terenulu activitatii este mantuire si fericire, si ca passivitatea e mórte, e ruina materiala si morala. In activitate poterile se intarescu, se otielescu, prin passivitate se slabescu, lancediescu si in urma se mistuescu. Totu-deodata a accentuatu, ca romanii brasioveni au deosebitu interessu, cá de astadata se aléga si se arete concetatianiloru sasi, ca ei romanii sunt unu factoru principalu, pe care in viitoriu, candu se va mai restaurá municipalitatea urbana, se nu-i mai ignoreze si batjocorésca, dupa cumu s'a facutu la alegerea functionariloru municipalitatii urbane din anulu acest'a.

— In parentesa accentuezu ca sasii cei dreptu s'au portatu fórte neomenesce cu romanii, ca din atati functionari comunali superiori si subalterni n'au pusu nici unu romanu, ceea ce insemnéza, ca sasii inca sunt façia de romani totu atata de nedrepti si de asupritori, cá si maghiarii, ca sasii pana in diu'a de astadi nu recunoscu pe romani de natiune egalu indreptatita cu cea sasesca, déra nici pe romani de cetatiani brasioveni, cives coronenses, Kronstädter Bürger, ci de adunatura. Ca romanii nu sunt considerati de cetatieni se vede de acolo, ca romanii meseriasi si precupetiele romane platescu tacse, pentru ca stau in di de tergu in piatia, pe candu cetatianii sasi nu platescu nimica. —

Indata dupa ce a deschisu presiedintele adunarea, s'a constituitu alegandu-se de notariu prof. Dr. I. B o z o c e a n u si s'a pusu la ordinea dilei intrebarea, se aléga romanii séu se nu aléga? Atunci indata cerù cuventulu Dr. V. G l o d a r i u si aratà, ca representantii romani comunali in numeru de 25 de insi au fostu tienutu sub presidiulu d-lui adv. N. Strevoiu in cancelari'a directiunei gimnasiale o adunare, in care s'au alesu doui deputati, cari s'au tramisu la Sibiiu la conferinti'a alegatoriloru romani, cá se apere vederile acelei adunari, adeca: activitatea parlamentara. Dupa ce finí Dr. Glodariu de a vorbí, iá cuventulu d. adv. Octavianu S o r e s c u si face propunere, cá deputatii tramisi la Sibiiu se reporteze. Atunci ia cuventulu adv. N. S t r e v o i u si spune tóte cumu s'au petrecutu la conferinti'a din Sibiiu, dicêndu pe de-o parte, ca elu conferinti'a aceea nu o recunósce de o autoritate competenta de a aduce concluse valide, cari se oblige pe toti romanii din Ardealu in cestiunea alegerii, éra pe de alta parte dice, ca nu s'a adusu nici unu conclusu formalu in privinti'a solidaritatii. Dupa ce a terminatu Strevoiu reportulu, indata s'a insinuatu G l o d a r i u la cuventu, intrebandu presidiulu, ca ce crede, de care partida trebuie se fia deputatulu nostru? De cea guvernamentala, de cea opositionala maghiara séu de cea opositionala nationala? La care intrebari presidiulu a respunsu evasivu, dicandu, ca vomu audi program'a, ce va desvolta'o candidatulu. Dupa aceea s'a pusu la ordinea dilei intrebarea ardietória, cá se alegemu noi romanii la dieta séu nu?

Mai antaiu a vorbitu capitanulu L. R o m a n u aratandu, ca si elu doresce din anima si din sufletu cá totu romanulu se fia activu in comuna, in comitatu in familia, in comerciu, in sfer'a literara, pe terenulu economicu, dara numai pe terenulu politicu parlamentariu se fimu passivi, ca activitatea ne aduce sclavia politica si mórte nationala, aratandu, ca aparatulu constitutionalu maghiaru este fórte maiestritu si asupritoriu avendu noi Ardelenii o lege deosebita electorala de a Ungariei cu unu censu fórte mare pentru relatiunile nóstre economice. C'unu cuventu a combatutu cu tóta tari'a si cu tóta energi'a directiunea cea noua, pe care voiescu se duca unii advocati, functionari publici si professori teneri pe romanii brasioveni si-i conjura se pazasca solidaritatea nationala si se nu se lapede de principiile programei nationale.

Dupa d. Romanu a luatu cuventulu d. adv. O c t a v i a n u S o r e s c u incependusi cuventarea cu proverbii romanesci, dicandu, ca siediendu cineva cu burt'a la sóre si cu gur'a cascata nu-i venu porumbii fripti in gura. Dupa aceea a vorbitu cu unu focu si cu unu patosu fórte mare catu resuná sal'a pentru activitate, aratandu, ca guvernulu maghiaru ne privesce pe noi Romanii din caus'a passivitatii de inimici neimpacati ai statului maghiaru, si ca totu din caus'a passivitatii a scosu guvernulu pe toti romanii din functiuni si mai cu séma pe presiedintii dela tribunalele judecatoresci, mai incolo, ca matadorii passivitatii au facutu din passivitate unu isvoru fórte bogatu de castigu, speculandu cu cele mai sacre interesse ale romaniloru, ca tóte neajunsele nóstre venu din caus'a passivitatii; atata a mai lipsitu se fia disu, ca si ploile cele multe, cate au bantuitu tiér'a in vér'a acést'a, le-a adusu passivitatea. In urma a recomandatu caldurosu alegerea de deputatu.

Dupa d. Sorescu a luatu cuventulu Dr. V. G l o d a r i u, aretandu cu istori'a in mana, ca dusmani'a si ur'a inversiunata intre neamulu romanescu si unguresc nu dateza de eri de alaltaeri, de candu cu passivitatea, ci de o miie de ani. Mai incolo a aretatu pe largu, care este program'a tuturoru romaniloru din Ardealu, din Ungari'a si din Banatu, provocandu-se pe de-o parte la program'a din campulu libertatii, éra pe de alta la memorandulu din 13/25 Febr. 1849, asternutu Maj. Sale imperatului Franciscu Iosifu din partea deputatiunei, ce a representatu pe toti romanii din tierile aceste. Mai incolo a aretatu, ca romanii 'si-au parasitu program'a loru generala, dupa ce a esitu diplom'a din 20 Octobre 1860, alegandu-se dela diet'a in 1863—4 cu unu baronu si cu trei cavaleri. Candu voiá se vorbésca mai departe si se arete ce-i activitatea si passivitatea, mai multi incepura a face galagia si parasira sal'a. Strigate din partea presidiului, larma si strigate din tóte partile, cá se termineze odata oratorulu. Oratorulu cerea cu voce tare dela presidiu se faca liniste se se lumineze alegatorii pe deplinu, ca lucrulu este fórte importantu si trebuie desbatutu fórte seriosu. Dér' Glodariu n'a mai potutu continuá vorbirea s'a. Totusi atata a ajunsu se spuna si elu corifeiloru activitatii si alegatoriloru adunati, ca activitatea parlamentara in impregiurarile actuale este sclavia si mórte politica nationala. —

Inainte inse de a se procede la proclamarea activitatii, presidiulu a propusu, cá adunarea se accepteze mai antaiu solidaritatea. Atunci Glodariu a declaratu, ca déca adunarea nu'lu lasa se vorbésca, nu póte acceptá solidaritatea. — Dupa enuntiarea solidaritatii, cere Glodariu, cá adunarea se se pronuntie, care programa o acceptéza, a guvernului, a opositiunei maghiare, séu a opositiunii nationale? S'a sculatu dir. St. Iosifu si l'a combatutu, dicandu, ca program'a e treb'a candidatului. Apoi s'a sculatu prof. Iulianu Filipescu nacajitu pe colegulu seu Glodariu si propune nici mai multu nici mai puçinu, decatu pe neimpacatulu seu colegu adunarea se'lu scóta afara, cá se nu-o mai supere cu propuneri. Numai catu fulgerutu d-lui Filipescu séu mai bine bomb'a d-sale n'a esplodatu si asia bietulu Glodariu a mai scapatu cu ochilarii si cu pelea intréga, ca-ci de unde nu, cine mai scie ce se mai potea intemplá. Dupa acestu incidentu tragi-comicu enuntia presidiulu pe candidatu, spunendu, ca adv. I. P u s c a r i u a renuntiatu in favórea advocatului Nicolae S t r e v o i u si asia adv. Nicolae S t r e v o i u se proclama de candidatu alu romaniloru, unguriloru si nemtiloru catolici din cerculu alu II-lea electoralu alu orasiului Brasiovu. Amu disu deputatu alu romaniloru, unguriloru si nemtiloru catolici din causa, ca romanii sunt in cerculu acest'a 259 alegatori, ungurii 97, nemtii catholici 60 si sasii séu luteranii 282, prin urmare romanii singuru nu potu reusi façia de sasi.

Apoi candidatulu N. S t r e v o i u, care intr'aceea esise afara, se chiamà in sala, unde fù primitu cu „Se traiésca!“ Densulu se suie apoi pe catedra si-'si desvólta program'a.

Candidatulu dice ca alegatorii n'au se astepte dela densulu o programa bine formulata si precisata, ori catu s'ar' sili de a espune tóte punctele, dér' atata le póte spune ca elu nu va fi nici de partid'a guvernamentala, nici de cea opositionala maghiara, ci va aperá interessele romanesci catu 'i va sta in potintia. A mai adausu, ca maghiarii sunt amenintiati din tóte partile de panslavismu si déca barbatii de statu maghiari nu-si precepu astadi interessele loru si nu cauta se se impace cu romanii, ci catra romani se arata dusmanosi, apoi va veni timpulu, candu voru intielege si cei mai incapaçinati maghiari, ca fara de romani, maghiarii in marea slaviloru sunt pierduti. Cam acést'a a fostu tóta program'a candidatului.

Dupa desfasiurarea programei cerú cuventulu Dr. G l o d a r i u, care de astadata se sui si elu pe catedra si aretà ca densulu a asteptatu dela candidatu o programa precisa nationala. Apoi mai arata, ca romanii si de aci incolo, cu tóta ducerea domnului Strevoiu la Diet'a din Pest'a totu voru fi priviti si stigmatisati de dusmani ai statului maghiaru, pentru-ca deputatulu romanu alu Brasiovului dupa cumu insusi asigurà nu va merge cu partid'a guvernului, si adauge, ca totu din caus'a acést'a nu-si voru poté ajunge scopulu nici aceia, cari speréza ca deputatulu va póte lucrá la guvernu pentru realisarea dorintieloru particularie ale romaniloru brasioveni. Oratorulu ar' fi doritu, cá candidatulu se fi luatu de basa program'a nationala romana delá 1848 si 1849, dér' apoi epigonii de astadi nu se potu redicá pana la inaltimea programei nationale, ca n'au nici curagiulu se profeseze, necumu se apere aspiratiunile si pretensiunile drepte ale romaniloru si se multiamescu cu nesce faramituri de mila ce li le arunca guvernulu maghiaru. Romanii mila nu primescu dela nimeni, ci ceru perfect'a si egal'a indreptatire cu maghiarii, ceru garantii asiguratórie, éara nu legi incurcate si incalcite, cá légea poreclita a nationalitatiloru.

In timpu ce combatea Glodariu program'a candidatului alegatorii se dusera unulu dupa altulu din sala asia, ca presiedintele de abia potù inchide adunarea cu cativa insi.

Lapusiulu-ungurescu, 2 Augustu 1878.

E adeveru, ca unu poporu adi numai atat'a póte traí, catu 'lu érta poterea s'a spirituala si materiala. Adi numai invetiatur'a si averea decide numai aceste potu face popórele fericite. Poporulu romanu a facutu pasi gigantici in cultura si avere materiala de trei decenie incóce, a inaintatu atatu de multu, incatu se mira de noi chiaru si cele mai culte popóre ale Europei, cari ne au cunoscutu si inainte de a. 1848. Romanii s'au silitu si se silescu si adi, a-si face destulu chiamarei sale, procumu se póte vedé si din cele mai josu scrise.

Esamenulu de véra la scól'a principala romana din Lapusiulu-ungurescu s'a tienutu la 18 pana 19 Iuniu a. c. sub presiedinti'a Rever. d-nu I o a n e D r a g o m i r u, archi-diaconulu Lapusiului cá delegatu a s. Consistoriu diecesanu de Gherl'a, in acele dile fiindu de façia unu publicu fórte numerosu, de diferite nationalitati. In catu privesce resultatulu esamenului, spune mai adeveratu relatiunea Rever. d. delegatu consistoriale, inse dupa cumu a binevoitu a rostí d-s'a prin cuventulu seu de inchidere, a fostu fórte indestulitoriu, cá totudeaun'a.

La 20 Iuniu s'au impartitu scolariloru mai diligenti premie, cu o solemnitate fórte mare, in façi'a unui publicu atatu de numerosu, cá si care nu s'a vediutu niciodata la o asemenea festivitate. Ce e dreptu, on. publicu a si avutu, ce se védia, ca atatea premii arare-ori potu se se impartiésca la o scóla, fia si mai avuta cá a nóstra.

Pentru premiarea scolariloru au binevoitu a contribuí urmatorii marinimosi domni: 1. Illustritatea S'a d-lu episcopu de Gherl'a Michailu Pavelu cu 10 fl. v. a., cu care suma s'au cumperatu carti scolastice si alte diferite obiecte. 2. St. d. Iacobu Vojth, magistru postale din locu a binevoitu a oferí 1 taleru = 1 fl. si 2 sfanti vechi = 70 cr. 3. M. on. antisthia (primari'a) comunala a Lapusiului-ungurescu 3 fl. 4. Clarissimulu d. Titu Budu, concipistu episcopescu in Gherl'a 11 esemplare carti, si pe spesele d-sale a binevoitu a tiparí si 100 cóle de testimonie scolastice in sum'a totala peste 26 fl. 50 cr. 5. Clarissimulu d. Georgie Pasc'a spiritualu si professore in Gherl'a 10 esemplare carti in pretiu de 5 fl. 6. M. on. d. Ioane P. Papiu, preotu la institutulu corectionale de Gherl'a 4 esemplare carti in pretiu de 5 fl. 40 cr. 7. On. d. Vasilie Gr. Borgovanu 4 esemplare carti in pretiu de 1 fl. 55 cr. 8. Prea on. redactiune a foiloru „Predicatoriulu si Cartile sateanului rom.“ 20 esemplare in pretiu de 8 fl. 50 cr. 9. M. on. d. Demetriu Vam'a, vice-protopopu alu Lapusiului 7 esempl. in pretiu de 4 fl. 80 cr.

Asiadéra a incursu in bani si carti o suma rotunda de 66 fl. 45 cr., care cá donuri s'a impartitu intre elevii mai diligiuti dela acésta scóla. Primésca toti marinimosii contribuitori multiamit'a publica a corpului invetiatorescu in numele tinerimei studióse dela acésta scóla.

Totodata venimu a multiami Ilustritatiei sale d. Ludovicu Simó deputatu dietale, pentru ofertulu de 10 fl. v. a. in bani, dati inca asta primavéra spre a-se cumperá pe sém'a eleviloru celoru lipsiti carti necesarie de invetiamentu. Fiindu ca pe acestu tempu scolarii aveau cartile necesarie, s'a predatu acésta suma M. On. d. cassieriu alu scólei Demetriu Varn'a, cá la inceputulu anului scolasticu venitoriu 1878/9 se se póta impleni dorinti'a binevoitoriului contribuitoriu. In fine multiumimu M. On. d. Andreiu Sasu din locu, pentru donarea pe séma acestei scóle: a) Modele de desemnu de ale lui I. Stein din 62 foi. b) Modele de desemnu de ale lui Wilhelm Hermes din Berlinu. c) Mai multe instrumente si instructiuni de desemnu.

Eugeniu Sabo, diriginte si cathechetu.
Alesiu Latisiu, invetiatoriu.

Crudimele Bulgariloru.

Scirile despre crudimele ce seversiescu Bulgarii in contra poporatiunii turcesci din Rumeli'a devinu din ce in ce mai revoltatórie. Cartea albastra a Angliei, de curendu aparuta, contiene o multime de fapte inspaimamentatórie relatate de consuli si de persóne demne de tóta increderea. Totu asupra acestui sangerosu capitolu „Politische Correspondenz“ din Vien'a primesce urmatóriele scri din Adrianopole cu dat'a dela 25 Iuliu:

„Eri au fostu esecutati aici siése Bulgari, cari luasera parte la jafuirea si omorirea mai multoru familii turcesci. Asemenea si in Filipopoli si si la Tatar-Bazargik s'au esecutatu dilele trecute mai multi Bulgari din aceeasi causa. Cu tóte astea, Bulgarii nu incetéza de a comite necontenitu acte de crudime. Astfeliu in orasiulu Demotika, care e ocupatu de ostiri russe, au fostu jafuite mai dilele trecute si prefacute in cenusie patruspradiece case turcesci, ér' diece turci au fostu omoriti. Eri au sositu aici mai multi locuitori turci din orasiulu Slivno si s'au jaluitu la guvernatorele militaru, ca Bulgarii ér' au comisu asupra turciloru unu macelu grósnicu si au nimicitu peste o suta de case. Unu mare numeru de fete neverstnice si multe femei turcesci au fostu siluite, ér' dupa aceea mutilate si ucise in modulu celu mai barbaru.

„Acést'a e ordinea si linistea, care domnesce prin aceste locuri. Déca o asemenea anarchia domnesce chiaru si in orasiele, in care se afla garnisóne russesci, apoi póte ori-cine se 'si faca o idea aprosimativa despre starea dela tiéra. E faptu adeveratu ca 'n cele mai multe sate si orasie turcii nu indrasnescu se ésa nici chiaru diu'a din ele si ca, déca se intempla se ésa, apoi acést'a n'o facu de catu in grupe mai mari si insoçiti de cativa soldati russi. Guvernatorele militaru d'aici, care voiesce se infreneze furi'a de distrugere a Bulgari'oru, a datu ordine catra toti comandantii de statiuni de a protege in tóte privintiele pe turci si a le dá escorte militare ori de cate ori voru voi se ésa din sate pentru indeplinirea lucrariloru.“

Corespondintiele foiei vieneze spune, mai departe, ca Bulgarii formèza bande de cate 200 pana la 600 ómeni, armati pana la crestetu si avendu in frunte pe preotii loru, cari sunt totu asia de puçinu civilisati si de brutali cá si tieranii cutreera tienuturile din satu in satu, siluiescu, ucidu, tortuéza, jafuiescu dupa placu si in urma dau focu caseloru turcesci. Indata ce se apropia ostirile russe, ei se respandescu si alérga in munti séu se ascundu in alte parti, ceea-ce le e fórte usioru, de óre-ce cunoscu bine partea locului.

„Nimeni nu póte se 'si faca o idea, urméza corespondintele, despre starea miserabila, in care se afla astadi maioritatea poporatiunii turcesci; trebuie se véda cine-va cu ochii, cá se créda. Peste doue milióne de turci sunt actualminte mai multu séu mai puçinu cersietori si sémana cu nisce cadavre ambulante. Scorbutulu si tifosulu ecsantemicu bantuie printre densii intr'unu modu infioratoriu; ori unde se duce cineva nu vede de catu ingropandu-se la morti si tóte cimitirele, chiaru si cele mai vaste, sunt pline indesate, ceea ce la marile calduri ce domnescu (35 si 40 grade Réaumur) produce feliu de feliu de miasme, cari inreutatiescu si mai multu starea sanitara in genere.“ „Rom.“

Processulu lui Suleiman-pasi'a.

(Urmare.)

Pres.: Ce planu 'ti-ai facutu conformu cu ordinele primite cá se respingi pe dusimani? Suleiman: La sosirea mea nu cunosceamu nici partea de mediadi a Balcaniloru, nici reporturile nóstre militarie, ba nici chiaru pe cele topografice ale Balcaniloru. Totu asemenea nu cunosceamu dispositiunile militarie ale inimicului. Atatu in telegramele sale, catu si intr'o conferentia, Reuf-pasi'a me asigurá mereu, ca forti'a principala a inimicului se afla la Eschi-Saar'a. In urm'a acestor'a am condusu atacului meu asupr'a Eschi-Saarei. Pres.: Dér' nu erá datori'a d-tale numai de a scóte pe inimicu din Eschi-Saar'a, ci si din totu tienutulu din partea de mediadi a Balcaniloru. Suleiman: Mai antaiu trebuiá se scótemu pe inimicu din Eschi-Saar'a, unde dupa spusele lui Reuf-pasi'a, 'i erá concentrata forti'a, si apoi amu fi trecutu peste Balcani. Pres.: Prin care strimtóre ai fi trecutu? Suleiman: Déca Reuf-pasi'a nu ar' fi lasatu pe russi se'i iá munitiunea si provisiunea, amu fi potutu inaintá spre Sipc'a. Dér' operandu la Ieni-Saar'a contr'a ordineloru primite armat'a e trebuiiu se traga urmarile si se marsieze spre Ieni-Saar'a. Pres.: Dupa ce 'ti-ai formatu trupele pentru unu marsiu asupr'a Ieni-Saarei, de ce ai deplasatu arip'a stenga dela Ieni-Saar'a, positiune, pe care ai recunoscut'o cá buna. Suleiman: N'am incuviintiatu venirea lui Reuf-pasi'a despre Ieni-Saar'a, elu potea remané acolo. Pres.: Ai acte in acésta privintia? Suleiman: Nu, ne-amu intielesu verbalu. Déca Reuf are acte cá se dovedésca contrariulu la ceea ce spui eu, se le arete. N'am facutu nici unu actu, n'aveam causa. Tóte s'au facutu cu invoiel'a lui. Pres.: Erá Ieni-Saar'a la adapostu? Suleiman: Dupa cumu me asigurá Reuf-pasi'a, comandantulu locului, dá! Pres.: Pe candu organisai cu Reuf-pasi'a ataculu asupr'a Eschi-Saarei, dupa cumu ati anuntiatu la Constantinopolu, Seraschieratulu 'ti-a tramisu o telegrama, care 'ti-aréta necessitatea de a pastrá Ieni-Saar'a. La acést'a ai respunsu, ca façia cu incapacitatea oficieriloru din divisiunea Reuf, te vei bucurá, déca Reuf-pasi'a nu va poté tiené Ieni-Saar'a. Suleiman: Asia e. Pres.: Apoi Seraschieriatulu v'a telegrafiatu, ca Ieni-Saar'a aveti s'o tieneti cá statiune ofensiva. S'a adausu, ca Reuf-pasi'a sta sub comand'a d-tale si astfeliu 'i poti dá ordinele, pe cari le credi mai potrivite. In astfeliu de impregiurari de ce a marsiatu elu? Suleiman: E dreptu. Si ordinulu meu erá de a nu marsiá; dér' elu tiené se plece si me alaturai la parerea lui. De altmintrelea sustienea elu, ca loculu póte fi tienutu numai cu trei batalióne. Elu erá comandantulu. La aceste sciri poturamu incepe miscarea. Comunicatiunile erau taiate. Deci era cu nepotintia se mai priimimu alte sciri. Dupa spus'a lui poteamu incepe marsiulu si indepliní fórte usioru unirea. Pres.: Dorinti'a lui Reuf-pasi'a nu te póte scapá de respundere. Suleiman: Eu m'am alipitu numai la parerea lui si ast'a nu póte fi crima. Pres.: Se admitemu, ca Reuf te-ar' fi induplecatu se'lu lasi se marsieze. Respundietoriu esti numai d-t'a, cá capu. D-t'a ai fi trebuitu se ordoni se marsieze séu se remana. Suleiman: Nu scieamu, ca Reuf-pasi'a poté tradá statulu si natiunea. Fiindu-ca mi-a spusu, ca se póte tiené numai cu 3 batalióne si cativa calareti cerchezi si eu am inaintatu spre Eschi-Saar'a, unde se afiá grosulu inimicului. Reuf, déca ar' fi primitu ordinulu se inainteze, si déca l'ar' fi aflatu de reu, de siguru ar' fi telegrafatu si protestatu la Constantinopolu; atunci numai ar' fi fostu observatiunea d-tale potrivita. Pres.: Reuf a cerutu dela d-t'a intariri. Elu 'ti-a cerutu cateva batalióne, cá se póta luá parte la ataculu Eschi-Saarei. Suleiman: Noi erá se ne impreunamu in Radm'a, si de aci amu fi formatu doue colóne. Pres.: Ai vr'unu actu dela Reuf-pasi'a, care se dovedésca spusele lui, ca Ieni-Saar'a se póte tiené numai cu 3 batalióne? Suleiman: Are Reuf acte cá se probeze contrariulu? Pres.: Ai trebuitu se tieni Ieni-Saar'a? Suleiman: Nici vorba. Reuf 'mi spuse, ca póte tiené positiunea cu trei batalione. Bine. Celelalte trupe 'mi stau deci la dispositiune. Eu nu cunosceamu nici situatiunea, nici numerulu trupeloru, ce avea in façi'a lui. Eu sciamu numai, ca elu a trecutu la Arabagichioi in scopu de a ne impreuná. Pres.: Ai vr'unu actu in privinti'a acést'a? Suleiman: Déca asi fi sciutu, ca odata voiu fi trasu inaintea judecatiei, tóte le-asi fi facutu in scrisu. Pres.: Reuf aflandu-se in miscare si angagiandu-se cu dusimanulu si cunoscundu-i slabiciunea, d-t'a de ce nu 'i-ai datu ajutoriu? Suleiman: Doue batalióne a cerutu, doue batalióne a primitu. Dialtmintrelea nu trebuiá se tréca pe calea ast'a. Pres.: Ce cale ar' fi trebuitu dér' se iá conformu hotarirei d-tale? Suleiman: Eu cunosceamu numai calea de pe carta. Reuf inse, care erá comandantulu, ar' fi trebuitu se scia mai bine, ce cale se apuce. Pres.: E constatatu, ca Reuf-pasi'a a propusu a se folosí de calea ferata preste Patc'a pana la centru, dér' d-t'a 'i-ai respunsu, ca ar' face unu ocolu prea mare si se apuce drumulu dreptu. Elu respunse, ca inimiculu e tabaritu de a lungulu drumului si ca p'ací e lipsa de apa, si ar' vení mai bucurosu prin Patc'a. La tóte acestea 'i-ai respunsu se faca cumu 'i-ai disu. Suleiman: In odai'a, in care ne sfatuiamu, eramu numai noi amendoui, de aceea vorbesce asiá. Elu 'mi-a mai repetatu in inchisórea mea aceste cuvinte, la care eu 'i am respunsu: „Fii consciintiosu; de ce acésta nedreptate? De ce voiesci acumu se arunci tóta respunderea asupr'a capului meu?“ Dér' afara de acést'a abia esí elu din Ieni-Saar'a si dusimanulu si puse man'a pe positiune. De ce a ínaintatu elu intre astfeliu de reporturi? Pres.: Ast'a e alta intrebare. Suleiman: Acést'a e unu argumentu in favorulu meu. Reuf-pasi'a a lucratu in contr'a ordineloru primite. Pres.: Ai fi trebuitu se'i dai unu ordinu in scrisu, ca-ci divisiunea lui erá o parte separata din trupele de sub comand'a d-tale. Suleiman: Tocmai ast'a n'am crediutu de trebuintia. M'am incrediutu in intielegerile nóstre verbale, si apoi nu erá vorb'a, decatu de intrarea nóstra in Boiagichioi. Pres.: In telegram'a catra Seraschieratu 'ti precisezi miscarile. Se se citésca telegram'a.

Secretariulu cetesce telegram'a cifrata din Carabumaru dela Suleiman-pasi'a, 17 Iuliu 1877:

„Am primitu telegramele d-vóstre cifrate. Cu ajutoriului lui Dumnedieu voiu marsiá adi din Carabunaru spre Eschi-Saar'a cu 41 batalióne, trei tunuri de campu si doue de munte, doue escadróne de cavaleria regulata si 200 calareti neregulati; Reuf cu 11 batalióne, 5 tunuri si 3000 cerchezi va parasí deodata Ieni-Saar'a inaintandu spre Eschi-Saar'a, pe candu Hulussi-pasi'a inaintéza asemenea la arip'a mea stenga. Adi nópte au sositu doue colóne, doue séu trei óre de Eschi-Saar'a. Nóptea o vomu petrece intr'unu locu potrivitu, si mane, Luni, desu de diminétia vomu incepe cu totii ataculu asupr'a Eschi-Saarei. Se ne ajute D-dieu biruinti'a, nimicindu pe inimiculu credintiei si imperiului nostru. Din caus'a serviçiului de transportu, n'am potutu incepe inca miscarea. Speru inse, ca o voiu incepe celu multu dupa doue óre. La 1 óra diminéti'a. Semnatu: Suleiman.“

(Va urma.)

Diverse.

(Resbelulu romano-turcu ilustratu) Cetimu in „Romanulu“: M. S. Domnitoriulu a binevoitu, prin interventiunea dlui Lachmann, corespondinte militaru, a comandá dlui pictoru Schönberg, in Vien'a, cinci tablouri istorice din campani'a anului trecutu. Aceste tablouri represinta faptele cele mai insemnate si anume: 1. Ataculu asupra redutei Griviti'a in diu'a de 30 Augustu; 2. bombardarea Vidinului in diu'a de 15 Maiu; 3. visitarea redutei Griviti'a de catra Mari'a S'a; 4. prim'a intalnire a Mariei Sale cu Ghazy Osman-pasi'a in momentulu capitularii si 5. trecerea Dunarii de catra armat'a romana. D. Lachmann, care a avutu onórea a fi primitu in mai multe renduri de Mari'a S'a presintandu schitiele aceloru tablouri, se afla acumu in Vien'a unde staruiesce cá tóte acele 5 tablouri se fia reproduse in tipariu de uleiu, dupa insasi vointi'a M. Sale, care doresce cá faptele militare ale Romaniloru se póta fi vediute de intrég'a natiune, cá si de straini. Tablourile originale se lucréza de celu de antaiu artistu in acésta ramura, recomandatu de academi'a de Bele-Arte si o multime de persóne din Romani'a, intre cari si d. maresialu alu Curtiei, cari au trecutu prin Vien'a si au visitatu atelierulu, au remasu incantate la vederea lucrariloru. Afara de aceste tablouri se lucréza chiaru acum portretele Mariiloru Loru in marime naturala si in acelasi timpu se face reproducerea dupa unu tablou esecutatu de pictorulu Volkers, din Düsseldorf, care represinta pe M. S. Domnulu in fruntea unui regimentu de calarasi in momentulu atacului. Pictorulu d. Schönberg, care deja mai inainte a avutu multe insarcinari din partea imperatului Austriei, este vestitulu artistu alu tablouriloru „al

„fresco" din marele arsenalu din Vien'a, tablouri, cari storcu admiratiunea tuturoru strainiloru, cari trecu prin Vien'a. Numitulu artistu, a carui specialitate este pictur'a bataliiloru, a luatu parte in tóta campani'a trecuta, in calitate de artistu specialu alu diuarieloru illustrate anglese, in cuartirulu divisiunei IV romana si e de prisosu a mai vorbí de talentulu seu, pe cata vreme a fostu onoratu de Mari'a S'a cu o comanda atatu de insemnata, ceea ce valoréza cu atatu mai multu de óre ce e cunoscutu, ca atatu M. S. Domnitoriulu, catu si M. S. Dómn'a Elisabet'a au o deosebita cunoscintia de arta. Cu chipulu acest'a nu numai clasele de susu, dér' chiaru si cele de mediulocu voru poté se-'si procure cu unu pretiu fórte moderatu aceste tablouri, esecutate intr'unu modu atatu de demnu, cumu póte n'au fostu altele in Romani'a. D. Lachmann a dobanditu inalt'a autorisare, cá o parte din produsulu vendiarii acestoru tablouri se fia destinata in folosulu veduveloru si orfaniloru soldatiloru romani cadiuti in bataia. Aceste tablouri, care voru avé o marime de aprópe 1 metru cu inaltimea corespundietória, voru fi cea mai nemerita podóba in ori-ce casa romana, de ori-ce rangu in societate, si, cu puçinele midiulóce, cu care 'si va procurá cineva intrég'a colectiune, séu numai unulu din tablouri, a caroru reproducere se bucura de inalt'a protectiune a eroicului conducatoriu alu vitezei armate romane, se va contribuí la respandirea loru, astfeliu, ca pe de-o parte ori-ce romanu séu strainu va poté vedé cu ochii gloriósele fapte ale armatei romane intr'unu modu esactu si fora esageratiune, ér' pe de alt'a stim'a si admiratiunea lumii intregi nu va poté decatu se crésca.

(F e m e i a t a i a t a i n b u c a t i.) Politic'a capitalei a descoperitu eri o revoltatóre crima: o femeia taiata in bucati, care a fostu aruncata in comoditatea unei case de pe strad'a Tómnei. Dupa cate amu potutu afla, autorii acestei crime sunt o fosta servitóre a dlui Dr. Georganta impreuna cu unu amantu alu ei. Acest'a din urma fusese mai inainte amantu alu assasinatei si voindu se scape de densa, concepú, impreuna cu servitórea, planului de a o ucide, a o taia in bucati si a le arunca in comoditate. Acésta crima a fostu seversita in lun'a lui Martiu. Descoperirea crimei s'a facutu in urm'a proprieloru marturisiri ale servitórei, catra unu alu treilea, in momente de betia. Acestu de alu treilea, unu liberatu din penitenciarulu Vacaresci, se grabi a denuntiá agintiloru politienesci marturisirea servitórei si eri dupa amédi s'a si procedatu la scóterea bucatiloru cadavrului si la constatarea faptului. Omoritorulu se numesce Stefan Curelarulu, e tîganu si fostu amantu alu victimei. Complicea lui, adeca a dou'a amanta, se numesce Voica. Ei au fostu denuntiati d'unu altu tiganu sub-comissarului Radulescu, dela despartirea VI, colórea de Negru. Culpabilii sunt arestati. „Rom."

Publicatiune.

Din partea comissiunei de assentarea cailoru (remonta) asiediata in Sibiiu se voru cumperá incependu dela **10 Augustu** curentu st. n. in cele optu dile urmatórie in Sibiiu, 8 cai de munte pentru calaritu si 143 cai de povara, a carora pretiu se va numera indata in bani gat'a.

Pentru cá p. t. proprietari de cai se póta presentá comissiunei caii loru apti pentru scopuri militari, se facu cunoscute calitatile, ce se receru dela acestu soiu de cai, si adeca:

1. Caii trebuie se fia in potere si in stare buna.

2. Trebuie se fia de o constructiune indesata si de o potere insemnata pentru povara.

3. Se nu fia sub mesur'a minimala de 148 centimetri.

4. Caii de calaritu se nu fia mai betrani de 10 ani, cei de povara se nu fia mai betrani de 12 ani, si nici unii nici altii mai tineri de 4 ani.

5. Caii de calaritu la munte déca voru avé alte calitati escelente deosebite, se voru luá si sub mesur'a minimala, si anume cu o mesura de 147 centimetri.

6. Incatu pentru garanti'a de defecte, precumu la:
„galca" (glandula);
„muci si suspinu in 15 dile";
„la capchiu";
„verme";
„iutiepenire";
„albétia si lunatecu in 30 de dile";
se observa, ca erariulu c. r. la casu de atari defecte se va folosí de dreptulu provenitoriu din garantia, si caii atacati de aceste defecte se voru dá proprietariloru inderetu pe lenga replatirea din partea acestor'a a pretiului cumperarei.

7. Pretiulu cailoru va fi, precumu urméza: pentru unu calu de povara 120 pana la 150 fl. v. a.; pentru unu calu de calaritu la munte pana la 300 fl. v. a.

Domnii proprietari, séu si negutiatori de cai sunt invitati a-si maná caii, cari corespundu conditiuniloru mai susu dise, inaintea comissiuniloru de assentare, pentru cá asia scopulu de o intetita cumperare se se póta ajunge catu se póte mai curendu.

Localitatea, unde are se lucreze comissiunea de assentare, este de a se intrebá la autoritatea comunale.

Dela comand'a c. r. militara in Sibiiu.

Nr. 6873/1878. 2—3

Concursu.

La comun'a orasiului Brasiovu este vacantu unu postu de practicantu magistratualu c'unu salariu anualu de 400 florini.

Doritorii de a ocupá acestu postu voru avé a asterne petitiunile loru de compentintia, alaturandu la ele documentele despre aceea ca si-au finitu studiele iuridice la facultatea de dreptu, despre eventual'a pracsa ce au avutu pana acuma in concipiare, precumu si despre cunoscinti'a limbei germane maghiare si romane, — pana la **15 Augustu** c. n. la subscrisulu magistratu alu orasiului.

La acestu postu potu compete numai aceia, cari nu sunt mai betrani de 40 de ani si spre dovéda trebuie se alature testimoniulu loru de botezu.

Brasiovu, 28 Iuliu 1878.

Magistratulu orasiului.
Ioane Gött, primariu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a confess. gr.-cath. class'a I din comunitatea opidana Rodn'a-vechia prin acésta se eschide concursu cu terminulu pana in **31 Augustu 1878** st. n.

Emolumentele impreunate cu acestu postu sunt unu salariu anualu de 200 fl. v. a.. si pentru cuartiru si lemne, unu relutu de 40 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu voru avé a asterne suplicele loru provediute cu testimoniu de cualificatiune, eventualu testimoniu bunu preparandialu, atestatu de botezu si de moralitate, la acestu presidiu alu senatului pana la terminulu susu indicatu. Individii, cari au mai servitu cu succesu bunu cá invetiatori in ori-care comuna, precumu si aceia, cari cunoscu bine cantarile, voru avé preferintia.

Din siedinti'a senatului scol. conf. gr.-cath.
Rodn'a-vechia, in 21 Iuliu 1878.

Presiedintele: **Clemente Lupsiaiu.**
Notariulu siedintiei: **Silvestru Muresianu,** invet. prim.
2—3

Nr. 107—1878. 2—3

Concursu.

La gimnasiulu publicu romanu de religiunea gr.-or., precumu si la scól'a comerciala publica romana gr.-or. au devenitu vacante urmatóriele posturi de professori:

1. Duóe posturi de professori gimnasiali pentru filologi'a classica (l. latina si elina).

2. Unu postu de professoru la scól'a comerciala pentru sciintiele mercantile.

Pentru ocuparea acestoru posturi se escrie concursu cu terminu pana la **15/27 Augustu a. c.**

Concurentii voru adressá petitiunile loru catra subscris'a Eforia scolara, instruite cu documentele:

a) Ca sunt de nationalitate romani si de religiune gr.-or.; b) ca au portare politica si morala buna; c) ca sunt sanetosi; d) ca in sensulu statutului organicu alu Metropoliei romane gr.-or. din Ungari'a si Transilvani'a si alu regulamentului provisoricu alu archidiecesei transilvane pentru esaminarea candidatiloru de professura la scólele secundarie romane confessionale, au absolvitu concurentii la gimnasiu, facultatea filosofica, la vreo universitate din patria séu din strainatate; ér' concurentii la scól'a comerciala, vr'o academia comerciala din patria. (Austro-Ungari'a.)

Salariulu pentru fiecare din aceste trei posturi este in anulu primu (de proba) 700 fl. Dupa-ce va depune candidatulu esamenulu de professura prescrisu de lege va obtiené salariulu anualu sistemisatu cu 800 fl. cu prospectu de inaintare la timpulu seu in 900 fl. si cu dreptu de pensionare.

Brasiovu, in 16 Iuliu 1878 v.

Efori'a scóleloru centrale romane gr.-or.

Pensionatu de baieti
Porges in Vien'a
II Praterstrasse Nr. 15.

Scóla speciala comerciala
in Vien'a, II Praterstrasse Nr. 15.
Directoru: **CAROLU PORGES.**
Anulu alu 14-lea.

Acestu institutu de invetiamentu privatu organisatu pe bas'a legei dela 27 Febr. 1873 si-a ajunsu in timpu de treisprediece ani ai esistentiei sale scopulu ce si l'a pusu: formarea de comerciauti capabili. Mii de teneri au se multiamésca esistenti'a loru instructiunei ce li s'a datu in acést'a scóla si directiunea 'si tiene de datoria a plasá pe auditorii absolvati. 4—*

Inceputulu prelegeriloru la 16 Septembre n. Inscrierile se incepu la 2 Septembre. Programe gratis.

Pravurile purgative gazóse
dela Elöpatak.

Cuprindu in sene partile constitutive chemice ale apeloru renumite dela Elöpatak.

Efectu deosebitu arata pravurile aceste in contra slabitiunii de stomachu, lipsa de apetitu, in contra galbinarii si tóte bólele de apa séu hydropica, in contra trenjiloru, la doreri de besica, tiav'a udului, nisipu si pétra in ele, cathare cronice, inflaturi, curgeri albe, ametiele, congestiune catra capu, peptu s. a. 9—12

Una dosa din pravurile aceste are efectulu cá 2 dose de pravuri ale lui Seidlitz.

Pretiulu unei cuthie cu 12 dose este petotindene 80 cruceri m. a.

Cei, cari voru ale avé in depositu spre vendiare, primescu rabatu.

Depositulu generale se afla in BRASIOVU in apothec'a lui GREGORIU SAV'A.

ELIXIRU DE VIEATIA.
Concessionatu de Colegiulu sanitariu francesu sub Nr. 4695/1876.
Concessionatu de ministeriulu ungurescu Nr. 15536, 24/VIII 1876.

Concetatiani!

Cine simte a fi atacatu de cele mai jesu numite morburi, acel'a se nu pérda din vedere a'si procurá de aci dela depositu o sticla din **Elixirulu ungurescu de viétia din muntii Carpatiloru**, renumitu in Françi'a, Angli'a si Germani'a. Successulu este atatu de avantagiosu, in catu ori-ce morbu, fia chiaru invechitu, 'lu curéza si trebuie se ajunga fiacare omu adénci batranetie. **Chiaru ómenii de altmintrea senatosi** sunt scapati de suferintie de stomachu, intrebuintiandu in fiacare di Elixirulu acest'a.

Preparatu din ierburile Carpatiloru, asigureza fiacarui omu adénci betranetie, intrebuintiandu'lu dupa instructiune. La urmatóriele morburi curarea e repede la momentu: Friguri, cholera, disenteria, opticosi si tóte suferintiele de stomachu.

B. Fuchs.
Malatze'a lenga Carpati.
3—3

Sticla costa 1 fl. v. a. pentru Romani'a $2^1/_2$ lei.

Depositu generalu pentru Romani'a la **S. P. Mailatu, Brasiovu.**

Pretiurile piatiei
in 9 Augustu n. 1878.

	Hectolitre.	fl. cr.		Hectolitre. fl. cr.
Granu	fruntea	9.50	Mazerea	—.—
	midiulocu	9.20	Lintea	—.—
	de diosu	8.—	Fasolea	—.—
Mestecatu		7.70	Cartofi	1 85
Secara	fromósa	6.20	Sementia de inu	10.50
	de midiulocu	5.70	*1 Chilo. fl. cr.*	
Ordiulu	frumosu	5.30	Carne de vita	—.40
	de midiulocu	5.—	„ de rimatoriu	—.48
Ovesulu	frumosu	3.10	„ de berbece	—.32
	de midiulocu	3.—	*100 Chile. fl. cr.*	
Porumbulu		5.25	Seu de vita prospetu	—.—
Meiu		6.80	„ „ „ topitu	—.—
Hrisca		—.—		

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 9 Augustu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	63.45	Oblig. rurali ungare	76.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.—	„ „ Banat-Timis.	78.75
Losurile din 1860	112 25	„ „ transilvane	85.—
Actiunile bancei nation.	818.—	„ „ croato-slav.	77.—
„ instit. de creditu	262.30	Argintulu in marfuri	100.95
Londr'a, 3 luni	115.80	Galbini imperatesci	5.51
		Napoleond'ori	$9.27^1/_2$
		Marci 100 imp. germ.	57.15

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.